

גלגולו של שיפוץ: מהחריץ מאחור עד צריח הענף

הכירו את ערן סיב, האיש שייסד את ענף השיפוצים. כיום, כשהוא מציין חצי יובל של פעילות, סיב מתכנה לשליחות נוספת: הכנסת שכבות אוכלוסייה שקופות למעגל העבודה. עד היום מרימים גבה כשמבינים שעל אף פעילותו הענפה, הוא מעולם לא קיבל שכר על קידום החזון / עופר פטרסבורג

איך בכלל חשבת לפעול בכיוון? סיב: "אורח ממוצע קונה דירה אחת בחייו, אבל כמעט כל אורח מעורב בעבודות שיפוץ ברמת תחזוקה או טיוב מבנה המגורים. בהיכרות שלי עם הענף נחשפתי לחורים משמעותיים. הענף משך אליו כר של חאפרים שמסירת עבודה היא לא מסירת עבודה, העבודה לא היתה מקצועית ומד שני קיימת חשיפה לסכנה ממשית. יחד עם חברים מהענף החלטנו לעשות סוף והקמנו את ההתאחדות. נכון להיום, יש ירידה אדירה של החאפרים בתחום והענף מוסדר, האורח מקבל שירות נכון ואנחנו יכולים לקדם נושאים שונים לקידום הענף בכללותו. זו באמת זכות אדירה לפעול עשרות שנים לטובת מקצוע חיוני וחשוב כל כך בשוק הנדל"ן והעבודה הישראלית".

התחלת לקדם את חקיקת אחריות שיפוצים. אתה מעריך שתצליח להעביר את החוק בכנסת הנוכחית?

"החוק הזה הוא חוק צרכני חשוב שבא להסדיר את היחס בין הצרכן לקבלן בעת המסירה ואת האחריות שיש לקבלן בעת המסירה. על פניו, כמי שמייצג מעסיקים יש שיגידו שאין לי עניין לקדם חוק כזה, אבל כפי שפעלתי תמיד, אני יודע שכלל שהענף הזה יקבל אמות מידה של איכות ותחרות על אחריות ובטיחות, זה ישפר את מצבו של הענף כולו. מי שלא יודע להסתכל על האינטרס של אזרחי ישראל, כדאי שלא ילך לשרת את הציבור. אנחנו מחפשים את חבר הכנסת המתאים להעלות את החוק בפעם השלישית".

ערן, תמיד הייתה לך רגל אחת בתוך התחום המקצועי ורגל שנייה בעשייה חברתית

"העובדים והקבלנים בתחום השיפוצים מגיעים מתוך כל שכבות האוכלוסייה. לפיכך תמיד הבטתי סביבי ושמעתי צרכים מהשטח. בהתחלה היינו תורמים עבודות שיפוץ לאלה שידם לא הייתה משגת, ובהמשך החלטנו לצאת לפרויקט לאומי "משפצים קהילה". שם יצאנו בקולות קוראים בשיתוף עם המדינה ולמעשה עשינו פרויקטים עצומים של שיפוץ לאוכלוסיות החלשות ביותר. לאוכלוסיה של מכורים לסמים, נערות ונערים

תקראו לזה חידק, או שתקראו לזה די-בוק. איך אדם אחד פרטי, שעוסק בשיפוצים מחליט יום אחד למסד ענף שלם. איך ראה את השיפוצניקים המזוהים עם הסרבול והחריץ מבצבץ מאחור, והחליט להתאים עבורם מדים שיהלמו את המקצוע. אותו דבר עשה עם כלל ענף השיפוצים שהיה נחשב סקטור מושפל, תת ענף בבנייה והצעיד אותו קדימה, אל עולם הקבלנות בבנייה.

היום זה נשמע כמו חלום מטורף, או הזיה, אך כחצי יובל אחר כך, ענף השיפוצים מונה 16,000 קבלני שיפוצים, חלק גדול מהם רשום בהתאחדות קבלני השיפוצים, כך שענף השיפוצים הפך אחד המכובדים במדינה, המנהל בנייתו של ערן סיב. כיום, אין שר בממשלה שלא נפגש עימו כדי לשמוע את דרישותיו.

סיב, יו"ר התאחדות קבלני השיפוצים, תושב הוד השרון בן 58, נשוי לגילה ואב לשלושה התחיל את דרכו כשהתמחה בשיווק חומרים לענף השיפוצים ובשורה של תפקידים בענף הבניין. באותם ימים נחשף לענף פרוץ, לא מסודר, קבלנים ועובדים בענף שלא זכו לייצוג, לא קיבלו שירות ולא התאגדו. מכאן החליט לפעול. לאחר תהליך ארוך הקים את התאחדות קבלני השיפוצים, אליה נרשמו אלפי קבלנים, מה שהוביל לצעד הבא: הסדרת הענף מול משרד הבינוי והשיכון ויצירת מערך הכשרות בהתאם.

מי היה מאמין באותם ימים שענף השיפוצים שצמח מלמטה, יתאגד ויוסדר. חוסר האמון והפקפוק בצדקת דרכו יצרו הרבה תגובות חריפות, חלקן מלגלוג בטינה כי ענף של שיפוצניקים לא יצליח להתמסד. היום, במבט לאחור, סיב הוכיח להם אחרת. כיום הוא מוביל את אחת ההתאחדויות החזקות בעולם העבודה, המונה עשרות אלפי קבלני שיפוצים ומובילה רפורמות מהותיות בשוק העבודה. ענף קבלני השיפוצים הפך להיות מוכר, בביקוח מערך רישום הקבלנים - הזרוע המקצועית של משרד הבינוי והשיכון בו מתקיימים מבחני הכשרה לשיפוצניקים החדשים.

בסיכון, דרי רחוב, קורבנות אלימות במשפחה ושכונות השיקים. זה שווה הכול, יותר מכל כסף ומכל הישג אחר. מעבר לזה, אני באמת מאמין שתפקידה של החברה הישראלית היא להגדיל את הערכות בינינו. לא סתם המשמעות העמוקה של המילה שיפוץ זה לקחת משהו ולייפות אותו, לנסות ולעצב אותו בצורה נכונה יותר.

מה הכוח המניע בעשייה החברתית שלך?

"האמת היא שהסיפורים האנושיים המרגשים הם שנותנים לי את הכוח לעשות. אתן לך מספר דוגמאות - כשעשיתי נוסעים הכשרות והשמה לאוכלוסייה בדואית, תפס אותי צעיר בדואי ואמר לי: 'זו התעודה הראשונה שקבלתי בחיים, אני מרגיש שאני שווה עכשיו', וזה באמת העמיד דמעות בעיני. גם ששיפצנו לדרי רחוב מתחם מגורים ולנשים קורבנות אלימות במשפחה, פתאום ראיתי אור בעיניים, שיצרנו תחושה של בית. זה שווה את כל ההתנדבות של השנים הללו. כל יום במשך שנים אנחנו נתקלים להיות בצד הנותן וזו באמת זכות גדולה. אתה רוצה לחזק ויוצא מחוזק."

מדוע החלטת להכנס לתחום ההכשרות?

"ראיתי שיש ציבורים שלמים בישראל שהם מוכי אבי טלה לצד אלפי קבלני בניין, שיפוץ ותשתיות שסובלים מהעדר כח אדם מקצועי. זה בה לידי ביטוי גם בירידת הפריון אבל לא פחות חשוב בירידה בנושאי הבטיחות, במקצועיות ומועדי המסירה של העבודות. כשהצגתי את הרעיון לראול סרגו נשיא התאחדות

נשעשיו הכשרות לאוכלוסייה הבדואית, אמר לי צעיר בדואי: 'זו התעודה הראשונה שקיבלתי בחיים'

בוני הארץ, יצחק מויאל יו"ר הסתדרות עובדי הבניין והתעשיות הנלוות ומשה בן זקן, מנכ"ל הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה (היוצא) - הם מיד שמו את כל האגו בצד ונרתמו למשימה. רתמנו גם את חגי רוניק ראש מכון ריפמן ומנכ"ל משרד הבינוי והשיכון לשעבר, שגיבש עבורנו תוכנית מקיפה

פה ורב שלבית לגבי הכשרת עובדים הכוללת מערך של השמה בקצה. כבר בשלב הפיילוט הכשרנו 200 עובדים כשכולם הושמו בסוף ההכשרה אצל קבלן מבצע - שיפור צים, בניין או תשתית. עתה אנחנו מצפים בשנת העבודה הנוכחית, יחד עם הממשלה הנבחרת להשלים מיזם משותף עם משרד הבינוי והשיכון ומשרד הכלכלה ולהפוך את מה שעשינו בעשרות, לאלפי עובדים, בני מיעוטים בעלי תעודת זהות כחולה, חרדים, חיללים מושחררים ואוכלוסייה הכללית."

איך אנשים רואים את תפקידך הציבורי?

"האמת, הרבה אנשים בטוחים שאני עובד במשכורת בהתאחדות קבלני השיפוצים. ההשקעה היא כל כך גדולה ומסביב לשעון שכמעט אף אחד לא מאמין שאני פועל בהתנדבות מלאה. כל עוד אני נהנה מכך והחברים ממשיכים לבחור בי כיו"ר, אמשיך בכל הכוח."

ומה החלום מכאן?

"החלום שלי היא להרחיב את תחום ההכשרות וההשמה. אפילו במידות שתיאר הרמב"ם - מציאת פרנסה לאדם היא מהמעלות העליונות ואין זכות גדולה מזו. מעבר לכך אני חושב שהחינוך המקצועי כולו - תיכוני ועל תיכוני, צריך ללכת לכיוונים שאנחנו ביצענו ואנחנו מוכנים בהחלט להיות שותפים לקידום מודל לאומי כזה."

צילום: ינאי דיטש